

Obsah

1 Úvod	7
2 Integrace obsahu v kurikulu a ve výuce: koncepční a terminologické otázky	9
2.1 Obsah vzdělávání a škola	9
2.2 Formy uspořádání obsahu	11
2.2.1 Monodisciplinarita	12
2.2.2 Multidisciplinarita	14
2.2.3 Interdisciplinarita	16
2.2.4 Transdisciplinarita	19
2.3 Shrnutí a porovnání rozdílů mezi přístupy	24
Literatura	27
3 Integrace v přístupu STEM	31
3.1 Vývoj přístupu STEM a jeho teoretické ukotvení	31
3.2 Kurikulární a pedeutologické aspekty STEM přístupu	34
3.3 Didaktické aspekty přístupu STEM – integrace jako výzva	38
3.4 Limity a příležitosti přístupu STEM pro přípravu učitelů	43
3.4.1 Příprava učitelů	43
3.4.2 Nerovnoměrný přístup a stereotypy v přístupu STEM	46
3.4.3 Finance a materiální zdroje	46
3.5 Závěr	49
Literatura	50
4 Science/přírodověda jako příklad integrace ve výuce	55
4.1 Rámcové vymezení podstaty „science přístupu“ a klíčové pojmy	55
4.2 Teoretické ukotvení a obsahové vymezení integrace vzdělávacích obsahů v přírodovědných oborech	56
4.3 Kurikulární aspekty integrace přírodovědných obsahů	60
4.3.1 Vývoj integrovaných projektů přírodovědného vzdělávání v anglo- saských zemích	60
4.3.2 Integrační projekty přírodovědného vzdělávání v Německu	65
4.3.3 Integrační tendence přírodovědného vzdělávání v Maďarsku	67
4.3.4 Československé a české projekty integrovaného přírodovědného vzdělávání	69
4.3.5 Přístup „Big Ideas“ jako výzva pro integrované přírodovědné vzdě- lávání na Slovensku	71
4.4 Didaktické aspekty integrace přírodovědných obsahů	72
4.5 Pedeutologické aspekty integrace přírodovědných obsahů	74
4.6 Limity a příležitosti integrace přírodovědných obsahů	78
4.7 Závěr	80
Literatura	81

5	Technika, informační technologie a praktické činnosti jako integrální součást všeobecného vzdělávání v kontextu STEM	85
5.1	Vymezení klíčových pojmů v širších souvislostech	85
5.2	Technika, informační technologie a praktické činnosti jako součást všeobecného vzdělávání v pojetí STEM – kurikulární aspekty	90
5.3	Didaktické aspekty realizace výuky učiva o technice, informačních technologiích a praktických činnostech	95
5.4	Profesní rozvoj učitelů techniky, informačních technologií a praktických činností	98
5.5	Limity a příležitosti realizace STEM vzdělávání z pohledu techniky a informačních technologií (informatiky)	101
5.6	Závěr	103
	Literatura	104
6	Interdisciplinarita (a transdisciplinarita) ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni ZŠ	109
6.1	Úvod – potenciál vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět pro integraci obsahu	109
6.2	Kurikulární aspekty integrace obsahu ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – zacílení na rozvoj gramotností	111
6.3	Didaktické aspekty integrovaného přístupu ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – realizace výuky integrovaných témat	120
6.4	Výzvy pro profesní rozvoj učitelů v kontextu integrovaného přístupu k realizaci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět – pedeutologické aspekty	124
6.5	Limity a příležitosti integrace vzdělávacího obsahu ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět aneb proč se v pedagogické praxi (častěji) neintegruje?	129
6.5.1	Limity integrovaného přístupu ve výuce vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět	129
6.5.2	Příležitosti integrovaného přístupu ve výuce vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět	132
6.6	Závěr	134
	Literatura	135
7	CLIL Content and Language Integrated Learning	139
7.1	Teoretické ukotvení a obsahové vymezení CLILu	139
7.2	Kurikulární aspekty CLILu – možnosti integrace obsahu a jazyka ve vzdělávacích programech	143
7.3	Didaktické aspekty CLILu	147
7.3.1	Přístupy k výuce cizích jazyků jako inspirace pro CLIL	147
7.3.2	Metodické principy CLIL výuky	148
7.4	Pedeutologické aspekty CLILu – profesní příprava učitelů pro CLIL výuku	158
7.5	Limity a příležitosti CLILu	160
7.5.1	Příležitosti a výhody CLILu	160
7.5.2	Limity a rizika CLILu	161
7.6	Závěr	163
	Literatura	163

8 Závěry a doporučení	167
Summary	175
Seznam tabulek, obrázků a diagramů	179
Seznam tabulek	179
Seznam obrázků	180
Seznam diagramů	180
Rejstřík	181